คุณลักษณะของผู้ประกอบการสตาร์ทอัพกับแนวคิดไทยแลนด์ 4.0: การวิเคราะห์จากงานวิชาการในฐานข้อมูลศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทยปี 2560-2564

Characteristics of Startup Entrepreneurs with the Concept of Thailand 4.0: Analysis from Academic Works published in the Thai Journal Citation Index Center Database, 2017-2021

Received: September 23, 2022
Revised: October 27, 2022
Accepted: November 10, 2022

นิภาพรรณ เจนสันติกุล (Nipapan Jensantikul)*

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาคุณลักษณะของผู้ประกอบการสตาร์ทอัพกับไทยแลนด์ 4.0 ด้วยการศึกษางานวรรณกรรมจากฐานข้อมูลศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทยในปี 2560-2564 โดยมีเกณฑ์การคัดเลือกงานวิชาการ คือ 1) เป็นบทความวิจัยหรือบทความวิชาการที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะของผู้ประกอบการสตาร์ทอัพและแนวคิดไทยแลนด์ 4.0 2) เผยแพร่ในฐานข้อมูลศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทยในปี 2560-2564 โดยกำหนดคำสำคัญในการสืบค้น คือ ผู้นำ ผู้ประกอบการสตาร์ทอัพ แนวคิดไทยแลนด์ 4.0 และ startup ทำการสืบค้นในเดือนพฤษภาคม 2565 และทำการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิเคราะห์ พบว่า 1) มีงานวิชาการที่เกี่ยวข้องตีพิมพ์ในปี 2560 จำนวน 4 เรื่อง ปี 2561 จำนวน 12 เรื่อง ปี 2562 จำนวน 19 เรื่อง ปี 2563 จำนวน 10 เรื่อง และปี 2564 จำนวน 5 เรื่อง รวมทั้งหมด จำนวน 50 เรื่อง โดยมีงานวิชาการที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะของผู้ประกอบการสตาร์ทอัพจำนวน 10 เรื่อง 2) คุณลักษณะของผู้ประกอบการสตาร์ทอัพ ประกอบด้วย มีความสามารถในการวางแผนกลยุทธ์และกำหนดทิศทางของธุรกิจได้ มีการกำหนดวิสัยทัศน์ วิเคราะห์ความเป็นไปได้ในอนาคต มีความมานะอดทนต่อความยากลำบากในการทำงาน มีการปรับตัวให้เข้ากับคนอื่น มีการเรียนรู้ และเปิดรับสิ่งใหม่ ๆ เสมอ สามารถเรียนรู้ได้ทุกที่ทุกเวลา มีความพร้อมที่จะเรียนรู้ และเป็นผู้ที่สามารถสร้างสภาพแวดล้อมในการทำงานที่เหมาะสม เอื้ออำนวยต่อการทำธุรกิจสตาร์ทอัพ

คำสำคัญ : สตาร์ทอัพ, ผู้นำ, ไทยแลนด์ 4.0, ผู้ประกอบการ

* อาจารย์ประจำ สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, Email: nipajen@kku.ac.th
Lecturer, Department of Public Administration, Khon Kaen University

The New Viridian Journal of Arts, Humanities and Social Sciences
ISSN 2773 - 8787

Abstract

This article was aimed at studying the characteristics of startup entrepreneurs with Thailand 4.0 by reviewing the literature in the Thai Journal Citation Index Center Database from the year 2017 to 2021. Academic works were selected if they were: 1) research articles or scholarly works relating to startup entrepreneurs and Thailand 4.0; and 2) published in the Thai Journal Citation Index Center Database between the years 2017 and 2021. The keywords used in the database search were: “phunam” (leader), “phuprakop start-up” (start-up entrepreneur), “naeokhit Thailand 4.0” (Thailand 4.0 model), and “startup.” The search was conducted in May 2022, after which a content analysis of the search results revealed the following: 1) The number of relevant academic works published in each studied year was 4 (in 2017), 12 (in 2018), 19 (in 2019), 10 (in 2020), and 5 (in 2021), totaling 50 articles altogether. A total of 10 of these articles were relevant to the qualities of startup entrepreneurs. 2) Characteristics of startup entrepreneurs included: strategic planning skills and the ability to set the direction of the business with a vision and analysis of feasibility; perseverance and determination in the face of work-related hardships; adaptability to others; a willingness to learn, with a constant openness to new ideas and the ability and readiness to learn anytime and anywhere; and a talent for creating suitable working conditions and an environment favorable to a startup.

Keywords: Startups, Leader, Thailand 4.0, Entrepreneurs

บทนำ

แนวคิดไทยแลนด์ 4.0 เป็นแนวคิดที่รัฐบาลได้มีการนำอุตสาหกรรม 4.0 มาใช้ในการสร้างรูปแบบในการพัฒนาประเทศจากยุคการเกษตรสู่ยุคอุตสาหกรรมด้วยการสร้างมูลค่าเพิ่มของผลผลิตทางการเกษตร เพื่อทำให้ประเทศไทยมีการพัฒนา และมีการลดช่องว่างของรายได้ของคนไทยให้น้อยลงผ่านนโยบายทางเศรษฐกิจจากการขับเคลื่อนด้วยสินค้าการเกษตร มาเป็นตัวขับเคลื่อนให้เป็นนโยบายไทยแลนด์ 4.0 โดยมีแนวคิดที่สำคัญในการเปลี่ยนจากผู้ประกอบการระดับกลางแบบเดิมซึ่งรัฐต้องให้ความช่วยเหลือไปสู่การเป็นผู้ประกอบการในรูปแบบใหม่ที่มีการนำเทคโนโลยีหรือสารสนเทศเข้ามาช่วยในการทำธุรกิจเพื่อลดต้นทุน หรือที่เรียกว่า ธุรกิจสตาร์ทอัพ เพื่อให้ประเทศสามารถก้าวข้ามกับดักประเทศรายได้ปานกลางได้ (Tungsawat, 2018; Maair & Fangjai, 2018) สตาร์ทอัพ เป็นรูปแบบธุรกิจที่ได้รับความสนใจ อาทิ Microsoft, Apple, Google, Uber, GAP, Alibaba และ Facebook ซึ่งเป็นรูปแบบธุรกิจที่ประสบความสำเร็จและเป็นที่รู้จัก ในช่วงที่ผ่านมารัฐบาลพยายามสร้างอีโคซิสเต็มส์ เพื่อสร้างแรงผลักดันให้กับสตาร์ทอัพ โดยกำหนดนโยบายทั้งด้านการเงินที่จะให้สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) เป็นแหล่งระดมทุนให้กับสตาร์ทอัพ เช่น ส่งเสริมการตั้งเวนเจอร์แคปปิตอล นอกจากนี้รัฐบาลได้กำหนดนโยบายให้หลายหน่วยงานกำหนดมาตรการส่งเสริมสตาร์ทอัพ โดยให้สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (บีโอไอ) กำหนดสิทธิประโยชน์ส่งเสริมการลงทุนสตาร์ทอัพ รวมถึงการให้กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (อว.) พัฒนานวัตกรรมและบุคลากรเพื่อรองรับการพัฒนาสตาร์ทอัพ รวมถึงการสร้างแพลตฟอร์มเพื่อรองรับการลงทุนของสตาร์ทอัพในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (อีอีซี) (Bangkok Business, 2021) โดยสำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ (องค์การมหาชน) ได้เสนอแนวทางการส่งเสริมระบบนิเวศของสตาร์ทอัพเพื่อให้ไทยสามารถก้าวไปสู่ประเทศแห่งสตาร์ทอัพได้ โดยวางแผนไว้ 4 แนวทาง คือ 1) การสร้างความตระหนักรู้และการรับรู้เพื่อส่งเสริมสตาร์ทอัพให้เติบโตขึ้น ทั้งการสร้างศูนย์กลางแห่งการประชาสัมพันธ์ และการสนับสนุนสื่อสาธารณะให้รับรู้และเข้าใจธุรกิจสตาร์ทอัพ 2)

การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานสำหรับสตาร์ทอัพ ทั้งเรื่องการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้องในการทำธุรกิจสตาร์ทอัพทั้งระยะเร่งด่วน และระยะยาว การรวบรวมข้อมูลเชิงสถิติสำหรับสตาร์ทอัพเพื่อนำมาวิเคราะห์จัดทำมาตรการสนับสนุนที่เหมาะสม รวมถึงการพัฒนาย่านนวัตกรรมเพื่อรองรับการทำธุรกิจสตาร์ทอัพ 3) การส่งเสริมการบ่มเพาะธุรกิจสตาร์ทอัพ โดยเริ่มตั้งแต่การปฏิรูประบบการศึกษาเพื่อสนับสนุนการสร้างธุรกิจสตาร์ทอัพในเด็กรุ่นใหม่ การวางแนวทางเพื่อส่งเสริมการพัฒนางานวิจัยเทคโนโลยีสำหรับอนาคตไปจนถึงการสร้างสถาบันสนับสนุนผู้ประกอบการ และ 4) การออกมาตรการสนับสนุนโดยภาครัฐทั้งด้านการเงิน/การคลังแก่สตาร์ทอัพ การวางแนวทางผ่อนปรนสำหรับนักลงทุนต่างชาติที่ลงทุนในประเทศไทย การปรับปรุงกฎเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับตลาดทุนให้เหมาะสมกับการพัฒนาและการเติบโตของสตาร์ทอัพ และการวางแนวทางสนับสนุนการจัดอันดับเทคโนโลยี และการค้ำประกันสินเชื่อเทคโนโลยี (DailyGizmo, 2021)

ทั้งนี้ไม่ว่าจะดำเนินธุรกิจสตาร์ทอัพในรูปแบบใด การจะเริ่มต้นธุรกิจได้ นอกจากแนวคิดที่แปลกใหม่แล้ว ผู้ก่อตั้งจำเป็นต้องมีเงินทุนในการเริ่มต้น ตั้งแต่ระยะแรกที่ใช้ในการปรับปรุงแนวคิดให้ตอบโจทย์ปัญหาของกลุ่มเป้าหมายและความต้องการของตลาด และการดำเนินธุรกิจสตาร์ทอัพให้ประสบความสำเร็จจะต้องอาศัยองค์ประกอบจากภายในและภายนอก ซึ่งประกอบด้วย งบประมาณ บุคลากร หน่วยงานต่าง ๆ หรือกลุ่มบุคคลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องและมีความเชื่อมโยงสัมพันธ์กันทำให้เกิดเป็นห่วงโซ่คุณค่าที่อยู่ร่วมกันแบบระบบนิเวศน์ อย่างไรก็ตามในการดำเนินธุรกิจสตาร์ทอัพ สิ่งที่สำคัญและเป็นปัจจัยนำไปสู่ความสำเร็จในการบริหารงาน คือ ผู้นำ ซึ่งในที่นี้ คือ ผู้ประกอบการสตาร์ทอัพ โดยร้อยละ 95 ของธุรกิจสตาร์ทอัพอาจล้มเหลวตั้งแต่ยังไม่เริ่มธุรกิจ เนื่องจากผู้ประกอบการล้มเลิกความตั้งใจตั้งแต่แรกเริ่ม เพราะสินค้าและบริการไม่ตรงตามความต้องการ และผู้ใช้งานไม่มากพอ ต้นทุนการผลิตสูงเกินไปและขาดความรู้ในการสร้างโมเดลธุรกิจ (Hongsirikarn, Wongvanichtawee & Santisarn, 2020)

ดังนั้นผู้นำจึงมีความสำคัญและมีบทบาทอย่างมากต่อความสำเร็จและความล้มเหลวในธุรกิจสตาร์ทอัพ (Potjanajaruwit, 2019; Hongsirikarn, Wongvanichtawee & Santisarn, 2020) สอดคล้องกับ Zhao & Ren (2022) ที่ระบุว่า ภาวะผู้นำของผู้ประกอบการสตาร์ทอัพมีผลต่อการดำเนินธุรกิจสตาร์ทอัพ เพราะเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญต่อการสร้างสรรค์นวัตกรรมและผลิตภัณฑ์ใหม่และการนำพาองค์กรสู่ความสำเร็จ เป็นผู้ที่สามารถใช้อิทธิพลหรืออำนาจที่มีอยู่ในการชักนำหรือโน้มน้าวให้ผู้ใต้บังคับบัญชาภายในองค์การหรือในกลุ่มคนปฏิบัติหน้าที่ของตนอย่างมีประสิทธิภาพให้บรรลุเป้าหมายขององค์การ (Intawong, 2021; Jensantikul, 2022) ซึ่งจากความเป็นมาข้างต้นเป็นที่มาของบทความเรื่องคุณลักษณะของผู้ประกอบการสตาร์ทอัพกับแนวคิดไทยแลนด์ 4.0: การวิเคราะห์จากงานวิชาการในฐานข้อมูลศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทยปี 2560-2564 เพื่อวิเคราะห์และนำเสนอคุณลักษณะของผู้ประกอบการสตาร์ทอัพอันจะเป็นข้อมูลสำคัญในการพัฒนาคุณลักษณะของผู้ประกอบการสตาร์ทอัพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาคุณลักษณะของผู้ประกอบการสตาร์ทอัพกับไทยแลนด์ 4.0 เป็นการศึกษางานวรรณกรรมจากฐานข้อมูลศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทยในปี 2560-2564

การศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง

ในปี พ.ศ. 2559 นโยบายของรัฐได้เน้นไปที่การสร้างนวัตกรรม เพื่อความยั่งยืนของเศรษฐกิจไทย โดยให้ความสำคัญกับเทคโนโลยีดิจิทัลที่จะเข้ามาช่วยเปลี่ยนแปลงโครงสร้างเศรษฐกิจและสังคมไทยและสามารถทำให้ประเทศก้าวข้ามกับดักประเทศรายได้ปานกลางได้ โดยเฉพาะการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างเศรษฐกิจอุตสาหกรรมที่ต้องเพิ่มการขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม มุ่งเน้นการเพิ่มมูลค่าไปสู่การสร้างมูลค่าหรือการสร้างผลิต

The New Viridian Journal of Arts, Humanities and Social Sciences
ISSN 2773 - 8787

ภาพ การขับเคลื่อนเศรษฐกิจและภาคธุรกิจอุตสาหกรรม ภายใต้นโยบายไทยแลนด์ 4.0 (Roongsangjun, 2018; Khumhaeng, Na Pathum & Laksitamas, 2018b)

ในการดำเนินการเพื่อมุ่งสู่การเป็นประเทศไทย 4.0 รัฐบาลได้มุ่งเน้นการต่อยอดการพัฒนาในกลุ่มเทคโนโลยีและอุตสาหกรรม จำนวน 5 กลุ่ม ได้แก่ 1) กลุ่มอาหาร เกษตรและเทคโนโลยีชีวภาพ 2) กลุ่มสาธารณสุข สุขภาพ และเทคโนโลยีทางการแพทย์ 3) กลุ่มเครื่องมือ อุปกรณ์อัจฉริยะหุ่นยนต์ และระบบเครื่องกลที่ใช้ระบบอิเล็กทรอนิกส์ควบคุม 4) กลุ่มดิจิตอล เทคโนโลยีอินเตอร์เน็ตที่เชื่อมต่อและบังคับอุปกรณ์ต่าง ๆ ปัญญาประดิษฐ์และเทคโนโลยีสมองกลฝังตัว และ 5) กลุ่มอุตสาหกรรมสร้างสรรค์วัฒนธรรม และบริการที่มีมูลค่าสูง

จากแนวคิดประเทศไทย 4.0 สะท้อนให้เห็นถึงความเชื่อมโยงในการปรับเปลี่ยนโครงสร้างทางเศรษฐกิจไปสู่เศรษฐกิจที่ขับเคลื่อนด้วยวัฒนธรรม เป็นการเปลี่ยนผ่านทั้งระบบใน 4 องค์ประกอบที่สำคัญ คือ 1) เปลี่ยนจากการเกษตรแบบเดิม ในปัจจุบันไปสู่การเกษตรสมัยใหม่ที่เน้นการบริหารจัดการและเทคโนโลยี โดยเกษตรกรต้องร่ำรวยขึ้นและเป็นเกษตรกรแบบเป็นผู้ประกอบการ 2) เปลี่ยนจากวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม หรือ SMEs ที่มีอยู่ที่รัฐต้องให้ความช่วยเหลืออยู่ตลอดเวลาไปสู่การเป็นองค์กรธุรกิจอัจฉริยะ และผู้ประกอบการใหม่ที่มีศักยภาพสูง 3) เปลี่ยนจากการบริการแบบดั้งเดิม ซึ่งมีการสร้างมูลค่าการบริการค่อนข้างต่ำสู่การบริการคุณค่าสูง และ 4) เปลี่ยนจากแรงงานทักษะต่ำไปสู่แรงงานที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และศักยภาพสูง (Khumhaeng, Na Pathum & Laksitamas, 2018a)

วิธีการศึกษา

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์งานวรรณกรรมอย่างเป็นระบบ (Kummatid & Markrat, 2016) โดยผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์การคัดเลือกงานวิชาการ คือ 1) เป็นบทความวิจัยหรือบทความวิชาการที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะของผู้ประกอบการสตาร์ทอัพและแนวคิดไทยแลนด์ 4.0 2) เผยแพร่ในฐานข้อมูลศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทยในปี 2560-2564 โดยกำหนดคำสำคัญในการสืบค้น คือ ผู้นำ ผู้ประกอบการสตาร์ทอัพ แนวคิดไทยแลนด์ 4.0 และ startup ทำการสืบค้นในเดือนพฤษภาคม 2565 ผลการสืบค้น พบว่า มีงานวิชาการที่เกี่ยวข้องตีพิมพ์ในปี 2560 จำนวน 4 เรื่อง ปี 2561 จำนวน 12 เรื่อง ปี 2562 จำนวน 19 เรื่อง ปี 2563 จำนวน 10 เรื่อง และปี 2564 จำนวน 5 เรื่อง รวมทั้งหมด จำนวน 50 เรื่อง ซึ่งในขั้นตอนการวิเคราะห์งานวิชาการ ผู้วิจัยนำหลักการวิเคราะห์ของ Van Kaam (1966) มาใช้ คือ 1) อ่านข้อความที่ได้จากงานวิชาการเพื่อให้เกิดความเข้าใจ ในขั้นตอนนี้ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลจากงานวิชาการที่เกี่ยวข้องกับเกี่ยวข้องกับคุณลักษณะของผู้ประกอบการสตาร์ทอัพและแนวคิดไทยแลนด์ 4.0 ในฐานข้อมูลศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทยในปี 2560-2564 โดยใช้คำสำคัญ ผู้นำ ผู้ประกอบการสตาร์ทอัพ แนวคิดไทยแลนด์ 4.0 และ startup พบว่า มีจำนวนทั้งหมด 50 เรื่อง 2) เขียนสรุปข้อความ ในขั้นตอนนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดระบบข้อมูลและจำแนกงานวิชาการ พบว่า มีจำนวน 10 เรื่อง 3) วิเคราะห์ข้อความ ในขั้นตอนนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้รับจากขั้นตอนที่ 1-2 4) ตีความข้อมูลและศึกษาเพิ่มเติมจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง จากการรวบรวมข้อมูลวิเคราะห์ข้อมูลในขั้นตอนที่ 1-3 สรุปได้ว่า คุณลักษณะของผู้ประกอบการสตาร์ทอัพ คือ มีจำนวน 1 เรื่องที่ระบุว่าผู้ประกอบการสตาร์ทอัพ ควรมีความสามารถในการวางแผนกลยุทธ์และกำหนดทิศทางของธุรกิจได้ มีจำนวน 2 เรื่องที่ระบุว่าผู้ประกอบการสตาร์ทอัพควรมีการกำหนดวิสัยทัศน์ วิเคราะห์ความเป็นไปได้ในอนาคต มีจำนวน 5 เรื่องที่ระบุว่าผู้ประกอบการสตาร์ทอัพควรมีความมานะอดทนต่อความยากลำบากในการทำงาน มีการปรับตัวให้เข้ากับคนอื่น จำนวน 3 เรื่องที่ระบุว่าผู้ประกอบการสตาร์ทอัพควรมีการเรียนรู้ และเปิดรับสิ่งใหม่ ๆ เสมอ สามารถเรียนรู้ได้ทุกที่ทุกเวลา และมีความพร้อมที่จะเรียนรู้ และจำนวน 1 เรื่องที่ระบุว่าผู้ประกอบการสตาร์ทอัพควรเป็นผู้ที่สามารถสร้างสภาพแวดล้อมในการทำงานที่เหมาะสม เอื้ออำนวยต่อการทำธุรกิจสตาร์ทอัพ

4) ลดทอนข้อมูลที่ไม่ชัดเจนหรือไม่มีการระบุถึงคุณลักษณะของผู้ประกอบการสตาร์ทอัพ 5) ทบทวนและเขียนข้อค้นพบให้สมบูรณ์ จัดทำตารางการสืบค้น และจำนวนผลงานที่ค้นพบ เพื่อสรุปจำนวนผลการสืบค้น และทำการสกัดข้อมูล โดยอ่านงานวิชาการที่สืบค้นได้โดยพิจารณาจากชื่อเรื่อง บทคัดย่อ เนื้อหาในงานวิชาการ แล้วทำการคัดเลือกลงแบบคัดกรองงานวิชาการตามเกณฑ์ที่ระบุไว้ 2 ข้อข้างต้น และทำการวิเคราะห์สังเคราะห์ จัดกลุ่มเป็นหมวดหมู่ วิเคราะห์เนื้อหาและนำเสนอโดยใช้การสรุปความ (Songkham, Srisupan & Suthakorn, 2019)

ผลการศึกษา

จากการวิเคราะห์คุณลักษณะผู้นำ และแนวคิดประเทศไทย 4.0 สะท้อนให้เห็นถึงผู้ประกอบการที่มีคุณลักษณะเป็นผู้นำในการนำพาสตาร์ทอัพไปสู่ความเชื่อมโยงในการปรับเปลี่ยนโครงสร้างทางเศรษฐกิจไปสู่เศรษฐกิจที่ขับเคลื่อนด้วยวัฒนธรรม เป็นการถักทอเชื่อมโยงเทคโนโลยีหลักที่ต้นน้ำ เพื่อสร้างความแข็งแกร่งให้กับอุตสาหกรรมเป้าหมายที่อยู่กลางน้ำและสตาร์ทอัพที่อยู่ปลายน้ำโดยใช้พลังประชารัฐในการขับเคลื่อน “ประเทศไทย 4.0” และจากการสืบค้นงานวิชาการที่เกี่ยวข้องที่ตีพิมพ์ในฐานข้อมูลศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทยปี 2560-2564 มีงานวิชาการจำนวน 50 เรื่องเกี่ยวกับสตาร์ทอัพ แต่พบว่า มีงานวิชาการจำนวน 10 เรื่องเท่านั้นที่มีการกล่าวถึงคุณลักษณะของผู้ประกอบสตาร์ทอัพ สรุปดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 การวิเคราะห์คำที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะของผู้ประกอบการธุรกิจสตาร์ทอัพ

ผู้เขียน	ปี	ชื่อเรื่อง	คำที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะของผู้ประกอบการธุรกิจสตาร์ทอัพ
วิไล พึ่งผล นรินทร์ สังข์รักษา	2561	ถอดรหัสการประกอบการธุรกิจสตาร์ทอัพของไทยยุค 4.0	ความมุมานะ การเรียนรู้ นวัตกรรม
กฤษยา มะแอ กฤษณา ฝังใจ	2561	ปัจจัยสู่ความสำเร็จของวิสาหกิจเริ่มต้น สตาร์ทอัพ ในประเทศไทย	แผน ทุน ความคิดใหม่ การกำหนดวิสัยทัศน์ วิเคราะห์ความเป็นไปได้ในอนาคต
ผู้เขียน	**ปี**	**ชื่อเรื่อง**	**คำที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะของผู้ประกอบการธุรกิจสตาร์ทอัพ**
ธนภูมิ อติเวทิน	2561	Niche, Innovation & Network: แนวคิดสู่ความสำเร็จของผู้ประกอบการใหม่ยุค 4.0	ความมานะอดทนต่อความยากลำบากในการทำงาน นวัตกรรม เครือข่ายทางธุรกิจ การค้นหากลุ่มลูกค้า
ภาคภูมิ ฤกขะเมธ	2561	ระบบนิเวศที่เหมาะสมสำหรับการเกิดและดำรงอยู่ของ Startup: การผสมผสาน ทฤษฎีนิเวศวิทยาประชากร และการอุปมาอุปไมยด้วยระบบนิเวศทางธุรกิจ	การสร้างบรรยากาศให้เกิดทั้งความร่วมมือ กระบวนการเรียนรู้ เช่น ระบบพี่เลี้ยง นวัตกรรม การตอบสนองต่อปัญหาและความต้องการของลูกค้า

กฤติน โกยวิริยะกุล	2562	ความตั้งใจในการผันตัวเป็นผู้ประกอบการธุรกิจสตาร์ทอัพของนักพัฒนาซอฟต์แวร์	ทัศนคติ นวัตกรรม การรับรู้โอกาส ความมานะอดทนต่อความยากลำบากในการทำงาน
จีราพร แจ่มปัญญา	2562	การพัฒนาภาวะผู้นำสำหรับนักธุรกิจกลุ่มStartup Business	ความมานะอดทนต่อความยากลำบากในการทำงาน การต่อยอดความรู้ ภาวะผู้นำ
ไกรวิทย์ โพธิ์ดม ขวัญฤดี พรชัยทิวัตถ์	2562	ปัจจัยแห่งความสำเร็จของธุรกิจซอฟต์แวร์สตาร์ทอัพ	ความมานะอดทนต่อความยากลำบากในการทำงาน เทคโนโลยี การวิเคราะห์ความต้องการ
พรรัตน์ แสดงหาญ	2564	ความสำเร็จในการประกอบธุรกิจสตาร์ทอัพในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก	ภาวะผู้นำและมีความคิดสร้างสรรค์ การเรียนรู้ เครือข่าย ทีมงาน การให้ความสำคัญกับลูกค้า
อดิเทพ ครุฑธามาศ ภัทรพล ชุมมี ชาคริต ศรีทอง	2564	ความสามารถทางนวัตกรรมของอุตสาหกรรมดิจิทัลสตาร์ทอัพ ในประเทศไทย: ปัจจัยเชิงสาเหตุและผลลัพธ์	การมุ่งเน้นความเป็นผู้ประกอบการ การเรียนรู้ การทำงานเชิงรุก กล้าเสี่ยง นวัตกรรม
ธีทัต ตรีศิริโชติ กฤษดา เชียรวัฒนสุข	2564	การประยุกต์ใช้หลักการคิดเชิงออกแบบกับธุรกิจนวัตกรรมเกิดใหม่: รูปแบบและกรณีศึกษา	วิสัยทัศน์ กลยุทธ์และกำหนดทิศทางของธุรกิจ

จากตารางที่ 1 ผู้วิจัยสามารถวิเคราะห์คุณลักษณะของผู้ประกอบสตาร์ทอัพได้ดังนี้

1. ผู้ประกอบสตาร์ทอัพควรมีการวางแผนกลยุทธ์และกำหนดทิศทางของธุรกิจได้ มีการกำหนดเป้าหมายและพันธกิจ มีการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมการแข่งขันภายนอก วิเคราะห์โอกาสและภัยคุกคาม การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในเพื่อระบุจุดแข็งและจุดอ่อน และเลือกกลยุทธ์สร้างจุดแข็ง และแก้ไขจุดอ่อน โดยการใช้โอกาสจากสภาพแวดล้อมภายนอกและหลีกเลี่ยงอุปสรรค ในการประกอบการธุรกิจสตาร์ทอัพ ผู้ประกอบการสตาร์ทอัพจะต้องเผชิญกับความไม่แน่นอนและปัจจัยเสี่ยงที่มีผลต่อการดำเนินธุรกิจ โดยเฉพาะปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ดังนั้นการวางแผนกลยุทธ์และการกำหนดทิศทางของธุรกิจให้ประสบความสำเร็จ ผู้ประกอบสตาร์ทอัพจะต้องมีการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและสภาพแวดล้อมภายนอกสม่ำเสมอ เพื่อลดความเสี่ยงทางธุรกิจที่อาจเกิดขึ้น

2. ผู้ประกอบสตาร์ทอัพควรมีการกำหนดวิสัยทัศน์ วิเคราะห์ความเป็นไปได้ในอนาคต สามารถคาดการณ์หรือค้นหาแนวโน้มสิ่งที่จะเกิดขึ้นในอนาคต เพื่อพัฒนาสินค้าหรือบริการที่จะสามารถตอบสนองความต้องการของลูกค้าในรูปแบบที่แปลกใหม่ได้ เนื่องจากพฤติกรรมของลูกค้าเปลี่ยนแปลงตลอด เพื่อให้การตอบสนองความต้องการของลูกค้าเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้ประกอบสตาร์ทอัพควรมีความสามารถในการคาดการณ์ วิเคราะห์แนวโน้มความต้องการของลูกค้า และควรมีช่องทางการสื่อสารข้อมูลไปยังลูกค้า เพื่อดึงดูดลูกค้าและอำนวยความสะดวกให้ลูกค้าสามารถเข้าถึงธุรกิจสตาร์ทอัพได้

3. ผู้ประกอบสตาร์ทอัพควรมีความมานะอดทนต่อความยากลำบากในการทำงาน มีการปรับตัวให้เข้ากับคนอื่น เนื่องจากในการดำเนินธุรกิจสตาร์ทอัพในช่วงแรก ผู้ประกอบสตาร์ทอัพอาจไม่มีรายได้เลย เพื่อให้ผ่านพ้นอุปสรรคของการดำเนินธุรกิจ ผู้ประกอบสตาร์ทอัพควรมีการสร้างพันธมิตร หุ้นส่วนทางธุรกิจและมีทีมงานที่ดีที่จะร่วมมือกันก้าวผ่านอุปสรรคไปให้ได้

4. ผู้ประกอบสตาร์ทอัพควรมีการเรียนรู้ และเปิดรับสิ่งใหม่ ๆ เสมอ สามารถเรียนรู้ได้ทุกที่ทุกเวลา และมีความพร้อมที่จะเรียนรู้เสมอ เพื่อพัฒนารูปแบบของสินค้าหรือผลิตภัณฑ์ มีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศและอินเทอร์เน็ตมาสรรค์สร้างเป็นนวัตกรรมบริการใหม่ มีการศึกษาวิจัยและค้นหาคำตอบถึงปัจจัยต่าง ๆ ที่มีผลต่อการตัดสินใจของลูกค้าในการเลือกรับบริการและเลือกซื้อผลิตภัณฑ์ ดังนั้นผู้ประกอบสตาร์ทอัพควรมีการเรียนรู้และสร้างสรรค์นวัตกรรมใหม่ ๆ ตลอดเวลาเพื่อรับมือกับการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมทางธุรกิจ

5. ผู้ประกอบสตาร์ทอัพสามารถสร้างสภาพแวดล้อมในการทำงานที่เหมาะสม เอื้ออำนวยต่อการทำธุรกิจสตาร์ทอัพ การสร้างสภาพแวดล้อมที่ดี ควรคำนึงถึงความหลากหลายของบุคคล ไม่ว่าจะเป็น วัย อายุ วุฒิการศึกษา เชื้อชาติ ที่เมื่อมาอยู่ร่วมกันแล้วทุกคนสามารถแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันได้ มีการสร้างกลไกหรือระบบที่จะช่วยสร้างสมดุลการทำงานของบุคลากรรวมถึงการยกระดับความรู้ความสามารถและการพัฒนาสมรรถนะของบุคคลากร ตลอดจนการให้สถานที่ทำงานมีพื้นที่สาธารณะเพื่อให้บุคลากรผ่อนคลาย หรือการสร้างพื้นที่ที่มีอิสระทางความคิดและเปิดโอกาสให้นำเสนอแนวคิดสร้างสรรค์ได้ ซึ่งผลจากการวิเคราะห์สามารถสรุปได้ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 คุณลักษณะของผู้ประกอบการสตาร์ทอัพ

คุณลักษณะผู้ประกอบการสตาร์ทอัพ / ผู้เขียน	มีการวางแผนกลยุทธ์และกำหนดทิศทางของธุรกิจได้	มีการกำหนดวิสัยทัศน์ วิเคราะห์ความเป็นไปได้ในอนาคต สามารถคาดการณ์หรือค้นหาแนวโน้มสิ่งที่จะเกิดขึ้นในอนาคต	มีความมานะอดทนต่อความยากลำบากในการทำงาน มีการปรับตัวให้เข้ากับคนอื่น	มีการเรียนรู้และเปิดรับสิ่งใหม่ ๆ เสมอ สามารถเรียนรู้ได้ทุกที่ทุกเวลา และมีความพร้อมที่จะเรียนรู้เสมอ	สามารถสร้างสภาพแวดล้อมในการทำงานที่เหมาะสม เอื้ออำนวยต่อการทำธุรกิจสตาร์ทอัพ การสร้างสภาพแวดล้อมที่ดี
วิไล พึ่งผล และนรินทร์ สังข์รักษา (2561)			√	√	
กฤษยา มะแอ และกฤษณา ฝังใจ (2561)		√			
ธนภูมิ อติเวทิน (2561)			√		
ภาคภูมิ ฤกขะเมธ (2561)					√
จีราพร แจ่มปัญญา (2562)			√		
ไกรวิทย์ โพธิ์ดม และขวัญฤดี พรชัยทิวัตถ์ (2562)			√		

กฤติน โกยวิริยะกุล (2562)			√		
ธีทัต ตรีศิริโชติ และกฤษดา เชียรวัฒนสุข (2564)	√	√			
พรรัตน์ แสดงหาญ (2564)				√	
อดิเทพ ครุฑธามาศ, ภัทรพล ชุมมี และ ชาคริต ศรีทอง (2564)				√	

จากการศึกษาข้างต้นสะท้อนให้เห็นว่าสตาร์ทอัพเป็นธุรกิจที่เกิดจากกลุ่มเล็ก ๆ ที่มาพร้อมความคิดเชิงสร้างสรรค์ที่จะแก้ปัญหาทางสังคม เป็นธุรกิจที่มีความเป็นเอกลักษณ์เพื่อนำไปสร้างเป็นแนวคิดทางธุรกิจมีการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ามาสร้างเป็นนวัตกรรมทางธุรกิจ ซึ่งการดำเนินธุรกิจให้ประสบความสำเร็จนั้นผู้ประกอบการถือเป็นบุคคลสำคัญ เป็นผู้นำที่มีอิทธิพลในการใช้อำนาจของตนในการปฏิสัมพันธ์กับผู้ใต้บังคับบัญชา มีการชี้แนะสั่งการ มอบหมายงาน จูงใจ และช่วยเหลือ สามารถสร้างแรงจูงใจต่อบุคคล โดยจากการวิเคราะห์งานวิชาการในฐานข้อมูลศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทยในปี 2560-2564 จำนวน 10 เรื่อง ได้สะท้อนคุณลักษณะของผู้ประกอบการสตาร์ทอัพไว้ 5 คุณลักษณะ คือ ควรมีความสามารถในการวางแผนกลยุทธ์และกำหนดทิศทางของธุรกิจได้ มีการกำหนดวิสัยทัศน์ วิเคราะห์ความเป็นไปได้ในอนาคต มีความมานะอดทนต่อความยากลำบากในการทำงาน มีการปรับตัวให้เข้ากับคนอื่น มีการเรียนรู้ และเปิดรับสิ่งใหม่ ๆ เสมอ สามารถเรียนรู้ได้ทุกที่ทุกเวลา และมีความพร้อมที่จะเรียนรู้ และเป็นผู้ที่สามารถสร้างสภาพแวดล้อมในการทำงานที่เหมาะสม เอื้ออำนวยต่อการทำธุรกิจสตาร์ทอัพ โดยประเทศไทยควรมีการสร้างระบบนิเวศน์ธุรกิจสตาร์ทอัพที่เหมาะสมเพื่อให้ธุรกิจสตาร์ทอัพสามารถดำเนินธุรกิจและเติบโตได้อย่างต่อเนื่อง อาทิ การเอื้ออำนวยให้เกิดการแข่งขันธุรกิจสตาร์ทอัพมากขึ้น การเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องในเรื่องกฎหมาย บัญชี และภาษีให้กับกลุ่มผู้ประกอบการธุรกิจ การเคร่งครัดกับกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับทรัพย์สินทางปัญญาและส่งเสริมโครงสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจต่าง ๆ ตลอดจนการส่งเสริมความร่วมมือจากทั้งภาครัฐและภาคเอกชนในการจัดโครงการฝึกอบรมบ่มเพาะคนรุ่นใหม่ให้สามารถสร้างสรรค์แนวคิดใหม่และผลิตภัณฑ์ใหม่ต่อไป สรุปดังแผนภาพที่ 1

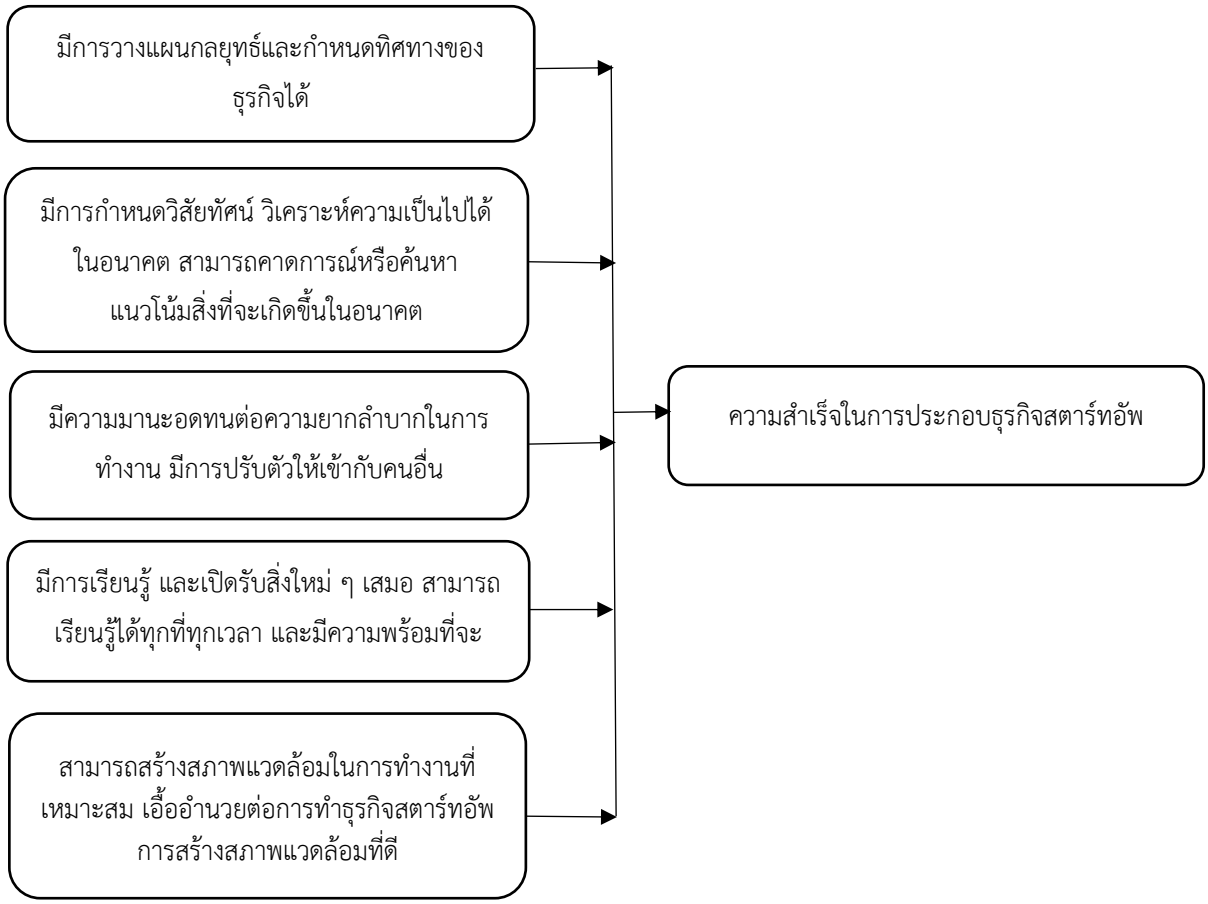

แผนภาพที่ 1 คุณลักษณะของผู้ประกอบการสตาร์ทอัพ

อภิปรายผล

ผลการวิเคราะห์คุณลักษณะของผู้ประกอบสตาร์ทอัพ สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ผู้ประกอบสตาร์ทอัพควรมีการวางแผนกลยุทธ์และกำหนดทิศทางของธุรกิจได้ มีการกำหนดเป้าหมายและพันธกิจ มีการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมการแข่งขันภายนอก วิเคราะห์โอกาสและภัยคุกคาม การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในเพื่อระบุจุดแข็งและจุดอ่อน และเลือกกลยุทธ์สร้างจุดแข็ง และแก้ไขจุดอ่อน โดยการใช้โอกาสจากสภาพแวดล้อมภายนอกและหลีกเลี่ยงอุปสรรค สอดคล้องกับ Chobtham (2019) ที่ระบุว่า การวิเคราะห์ข้อมูลสภาพแวดล้อมรอบด้านทั้งภายนอกและภายในองค์การและการกำหนดกลยุทธ์เป็นการแสดงถึงทิศทางการเจริญเติบโตของกิจการและเจตนารมณ์ในการสร้างสมรรถนะในการแข่งขันสู่การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ (Gurel & Sari, 2015; Kulshrestha & Puri, 2017)

2. ผู้ประกอบสตาร์ทอัพควรมีการกำหนดวิสัยทัศน์ วิเคราะห์ความเป็นไปได้ในอนาคต สามารถคาดการณ์หรือค้นหาแนวโน้มสิ่งที่จะเกิดขึ้นในอนาคต เพื่อพัฒนาสินค้าหรือบริการที่จะสามารถตอบสนองความต้องการของลูกค้าในรูปแบบที่แปลกใหม่ได้ สอดคล้องกับ Nawngerndee (2021) ที่ระบุว่าผู้นำควรสร้างภาพความสำเร็จหรือมองภาพความสำเร็จในอนาคตเป็นเป้าหมายที่จะดำเนินการในอนาคตโดยผ่านการวางแผนอย่างรอบคอบของผู้นำ สอดคล้องกับเป้าหมายขององค์กรกำหนดทิศทางให้กับองค์กรและช่วยให้องค์กรมีการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีสามารถตั้งรับกับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 ที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในทุกด้านและพัฒนาให้องค์กรเป็นองค์กรที่มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล นำองค์กรไปสู่ความสำเร็จ

The New Viridian Journal of Arts, Humanities and Social Sciences
ISSN 2773 - 8787

3. ผู้ประกอบสตาร์ทอัพควรมีความมานะอดทนต่อความยากลำบากในการทำงาน มีการปรับตัวให้เข้ากับคนอื่น สอดคล้องกับ Thuetham (2021) ที่ระบุว่าผู้นำต้องมีความมานะอดทนต่อความยากลำบากในการทำงาน มีการปรับตัวให้เข้ากับคนอื่น ลูกน้อง เข้ากับเพื่อนร่วมงาน และลูกค้าที่มารับบริการ ผู้นำจะต้องปฏิบัติตนให้เป็นตัวอย่างที่ดี สร้างศรัทธาและให้ความร่วมมือกับผู้ตาม ดังนั้นในการประกอบการธุรกิจสตาร์ทอัพ ความมุมานะเป็นคุณลักษณะที่ผู้นำจะต้องมี โดยเฉพาะในช่วงเริ่มต้นของธุรกิจที่ปัจจัยหลายอย่างยังไม่แน่นอน เช่น การบริหารจัดการต้นทุนดำเนินงาน ความขัดแย้งในทีม เป็นต้น โดยผู้ประกอบสตาร์ทอัพจะต้องมีความมุ่งมั่นไม่ยอมแพ้และไม่ล้มเลิกแม้เผชิญกับความยากลำบากในการทำงาน และความผันผวนทางธุรกิจ

4. ผู้ประกอบสตาร์ทอัพควรมีการเรียนรู้ และเปิดรับสิ่งใหม่ ๆ เสมอ สามารถเรียนรู้ได้ทุกที่ทุกเวลา และมีความพร้อมที่จะเรียนรู้เสมอ สอดคล้องกับ Chomphuphan (2021) ที่ระบุว่า ผู้นำควรมีความรู้ความสามารถเชิงนวัตกรรม คือ ทักษะการเรียนรู้ และการเรียนรู้ใหม่ในยุคดิจิทัลที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วอยู่ตลอดเวลา ต้องพัฒนาตนเองอยู่เสมอ เนื่องจากเทคโนโลยีและนวัตกรรมในปัจจุบันนั้น มีอายุการใช้งานที่สั้น และถูกทดแทนด้วยนวัตกรรมใหม่ ผู้นำควรเรียนรู้จากข้อผิดพลาด และนำมาปรับใช้ในขณะเดียวกันหากรู้ว่ามีคนอื่นทำผิดพลาดมาก่อนการเรียนรู้จากบุคคลนั้น คือ การเรียนรู้เพื่อให้ไม่เกิดความผิดพลาดซ้ำเดิม ดังนั้นผู้ประกอบสตาร์ทอัพจะต้องเปิดรับการเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ และไม่ยึดติดกับความรู้เดิม พัฒนาสู่การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ด้วยการสร้างช่องทางให้เกิดการถ่ายทอดความรู้ซึ่งกันและกันภายในระหว่างบุคลากร ควบคู่ไปกับการรับความรู้จากภายนอก และสร้างบรรยากาศที่เอื้อให้เกิดโอกาสในการค้นหาแนวปฏิบัติที่ดีขององค์กร เพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคม (Razavi & Attarnezhad, 2013; Hongsirikarn, Wongvanichtawee & Santisarn, 2020)

5. ผู้ประกอบสตาร์ทอัพสามารถสร้างสภาพแวดล้อมในการทำงานที่เหมาะสม เอื้ออำนวยต่อการทำธุรกิจสตาร์ทอัพ การสร้างสภาพแวดล้อมที่ดี ควรคำนึงถึงความหลากหลายของบุคคล ไม่ว่าจะเป็น วัย อายุ วุฒิการศึกษา เชื้อชาติ ที่เมื่อมาอยู่ร่วมกันแล้วทุกคนสามารถแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันและเข้าใจถึงความหลากหลายได้ สอดคล้องกับ Al-Omar & Okasheh (2017) ที่ระบุว่าการจัดสภาพแวดล้อมการทำงานที่ดีจะมีผลต่อประสิทธิภาพในการทำงานของบุคลากร โดย Startup Ecosystem คือ ระบบนิเวศของธุรกิจสตาร์ทอัพที่มาจากหน่วยต่าง ๆ หรือกลุ่มต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับสตาร์ทอัพ มีความเชื่อมโยงสัมพันธ์กันทำให้เกิดเป็นห่วงโซ่คุณค่าโดยกลุ่มหลัก ๆ ได้แก่ ธุรกิจสตาร์ทอัพ กลุ่มผู้ลงทุนในสตาร์ทอัพ กลุ่มนักลงทุน ซึ่งมีทั้งกลุ่มนักลงทุนบุคคลที่ใช้เงินทุนส่วนตัวมาร่วมสนับสนุนให้กับสตาร์ทอัพ โดยมากจะเป็นเจ้าของธุรกิจที่มีความสนใจหรือความรู้ความเชี่ยวชาญในธุรกิจที่ร่วมลงทุน กลุ่มนักลงทุนสถาบันที่นำเงินมาสนับสนุนให้สตาร์ทอัพเติบโตโดยการลงทุนเพื่อแลกกับการถือหุ้นในบริษัทสตาร์ทอัพ และคาดหวังการเติบโตในอนาคตซึ่งกลุ่มนี้จะมีทั้งกลุ่มองค์กรในประเทศ และต่างประเทศในปัจจุบันมีจำนวนมากขึ้น ทำให้สตาร์ทอัพมีโอกาสเข้าถึงแหล่งเงินทุนมากขึ้นรวมถึงมีช่องทางระดมทุนจากสาธารณะ ซึ่งเป็นช่องทางที่สตาร์ทอัพสามารถมาขอทุนจากประชาชนทั่วไปได้ โดยอาจจะมีหรือไม่มีผลตอบแทนก็ได้ขึ้นอยู่กับรูปแบบของโครงการ ซึ่งกลุ่มนักลงทุนทั้งหมดนี้ถือเป็นส่วนช่วยให้สตาร์ทอัพมีเงินทุนไว้ใช้ขยายกิจการต่อได้และกลุ่มหรือองค์กรที่เกี่ยวข้องที่จะมาช่วยสนับสนุนให้ธุรกิจสตาร์ทอัพเติบโต สมาคมการค้าเพื่อส่งเสริมผู้ประกอบการเทคโนโลยีรายใหม่ (Rukhamate, 2018) ซึ่งตั้งมาเพื่อช่วยสร้างความเข้มแข็งให้กับระบบนิเวศคอมมูนิตี้เทครวมถึงสร้างกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้กลุ่มบริษัทสตาร์ทอัพได้มาทำงานร่วมกันและสร้างเครือข่ายที่เข้มแข็งและเป็นตัวแทนของกลุ่มสตาร์ทอัพทั้งในและต่างประเทศ (Ziakis, Vlachopoulou & Petridis, 2022; Wulandar & Subriadi, 2022) ดังนั้นการสร้างระบบนิเวศที่ดีควรให้ภาครัฐเข้ามามีส่วนร่วม ไม่ว่าจะเป็นการมีระบบภาษี ระบบเศรษฐกิจ และระบบสังคมการเมืองที่ดีต้องอาศัยความร่วมมือของภาคเอกชนเข้ามาช่วยกันผลักดันเศรษฐกิจนวัตกรรมใหม่ ๆ โดยผู้ประกอบการแต่ละรายควรเน้นการ

พัฒนาองค์กรผ่านการสร้างนวัตกรรมใหม่ มีการกำหนดทิศทางขององค์กรอย่างมีกลยุทธ์เชิงนวัตกรรม เพื่อสร้างความได้เปรียบในการแข่งขันและคุณภาพของผลผลิต (Bupphachuen, 2020)

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1.1 ควรมีการพัฒนาเครือข่ายผู้ประกอบการสตาร์ทอัพเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และส่งเสริมความสัมพันธ์ของผู้ประกอบการสตาร์ทอัพและร่วมกันขับเคลื่อนการดำเนินธุรกิจสตาร์ทอัพให้ประสบความสำเร็จ

1.2 ควรมีการสนับสนุนเงินทุนเพื่อส่งเสริมการพัฒนาด้านนวัตกรรม มีการงดเว้นภาษีสำหรับนักลงทุนที่ร่วมลงทุนในสตาร์ทอัพ มีการจัดโครงการสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำสำหรับสตาร์ทอัพระยะเริ่มต้นอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ

1.3 ควรมีการจัดอบรมเพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องในเรื่องกฎหมาย การจัดทำบัญชีและการจัดการเกี่ยวกับภาษีให้กับกลุ่มผู้ประกอบการสตาร์ทอัพ

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับผลการดำเนินงานการบ่มเพาะและพัฒนาผู้ประกอบการวิสาหกิจเริ่มต้น (Startup) ให้เป็นผู้ประกอบการที่มีศักยภาพ

2.2 ควรมีการถอดบทเรียนจากผู้ประกอบสตาร์ทอัพที่ประสบความสำเร็จในการดำเนินธุรกิจสตาร์ทอัพ

References

Al-Omar, Khaled & Okasheh, Haneen. (2017). The Influence of Work Environment on Job Performance: A Case Study of Engineering Company in Jordan. **International Journal of Applied Engineering Research**, 12 (24): 15544-15550.

Ativetin, Tanapoom. (2018). Niche, Innovation & Network: Concepts for Success of Startups in 4.0 Era (Niche, Innovation & Network: แนวคิดสู่ความสำเร็จของผู้ประกอบการใหม่ยุค 4.0). **Journal of Social Sciences Srinakharinwirot University**, 21 (21): 320-333.

Bangkok Business. (2021). **Thai Startups reflect the Weaker State Support**. [Online]. Retrieved March 1, 2022 from https://www.bangkokbiznews.com/business/973122

Bupphachuen, Apirak. (2020). Leadership for Innovation: Drives Your Organization towards Excellent (ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม: การขับเคลื่อนองค์การสู่ความเป็นเลิศ). **Journal of Educational Innovation and Research**, 4 (3): 205-216.

Chaempanya, Jeeraporn. (2019). Leadership Development for Startup Businessman (การพัฒนาภาวะผู้นำสำหรับนักธุรกิจกลุ่ม Startup Business). **Journal of Technical Education Development**, 31 (111): 48-55.

Chobtham, Patcharapan. (2019). The Strategic Planning: Tool for Success in Organization (การวางแผนกลยุทธ์: เครื่องมือสู่ความสำเร็จขององค์การ). **Journal of Humanities and Social Sciences, CMRU**, 1 (2): 55-75.

Chomphuphan, Kamonchanok. (2021). Development Approach for Innovative Leadership in Digital Age Businesses (แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมในธุรกิจยุคดิจิทัล). **Journal of Educational Innovation and Research**, 5 (1): 148-155.

DailyGizmo. (2021). **Obstacles to Thai Startups Why is there only one unicorn?**. [Online]. Retrieved December 1, 2021 from https://www.dailygizmo.tv/2021/09/28/nia-tdpk-startup-report/

Gurel, Burcu & Sari, Irem Ucal. (2015). Strategic Planning for Sustainability in a Start-Up Company: A Case Study on Human Resources Consulting Firm. **European Journal of Sustainable Development**, 4 (2): 313-322.

Hongsirikarn, Kitima, Wongvanichtawee, Chalermkiat & Santisarn, Burin. (2020). Characteristics of Successful Startup Leadership in Thailand (ลักษณะภาวะผู้นำของผู้ประกอบการสตาร์ทอัพที่ประสบความสำเร็จในประเทศไทย). **Journal of Politics, Administration and Law**, 22 (1): 61-278.

Intawong, Kanokporn. (2021). Servant leadership: Meaning, Relationship and Application in the Organization (ภาวะผู้นำใฝ่บริการ: ความหมาย ความสัมพันธ์และการนำไปปรับใช้ในองค์การ). **Journal of Humanities and Social Sciences Mahamakut Buddhist University Isan Campus**, 2 (1): 31-38.

Janus, Kathleen Kelly. (2018). **Social Startup Success: How the Best Nonprofits Launch, Scale Up, and Make a Difference**. United States: Da Capo Lifelong Books.

Jensantikul, Nipapan. (2022). **Leadership** (ภาวะผู้นำ). Khon Kaen: Faculty of Humanities and Social Sciences, Khon Kaen University.

Khumhaeng, Supatra, Na Pathum, Siwarat & Laksitamas, Prin. (2018a). A Model of the Factors Causing a Success in Modern Marketing Management of New Startup to Thailand 4.0 (รูปแบบของปัจจัยความสำเร็จในการบริหารการตลาดสมัยใหม่ของผู้ประกอบการใหม่สู่ประเทศไทย 4.0). **Thammasat University Journal**, 37 (1): 1-18.

Khumhaeng, Supatra, Na Pathum, Siwarat & Laksitamas, Prin. (2018b). The Modern Marketing Based of New Startup Thailand 4.0 (การตลาดสมัยใหม่ของผู้ประกอบการใหม่บนพื้นฐานประเทศไทย 4.0). **Journal of Humanities and Social Sciences Thonburi University**, 12 (29): 45-55.

Khrutthamat, Adithep, Chummee, Pattarapol & Sritong, Charcrit. (2021). Innovative Capability for the Digital Startup Industry in Thailand: Cause and Effect (ความสามารถทางนวัตกรรมของอุตสาหกรรมดิจิทัลสตาร์ทอัพในประเทศไทย: ปัจจัยเชิงสาเหตุและผลลัพธ์). **Journal of MCU Nakhondhat**, 8 (2): 395-410.

Koyviriyakul, Krittin. (2019). The Intention of Software Developers to be Startup Entrepreneurs (ความตั้งใจในการผันตัวเป็นผู้ประกอบการธุรกิจสตาร์ทอัพของนักพัฒนาซอฟต์แวร์). **Journal of Information Systems for Business**, 5 (1): 59-71.

Kulshrestha, Shobha & Puri, Parul. (2017). Tows Analysis for Strategic Choice of Business Opportunity and Sustainable Growth of Small Businesses. **Pacific Business Review International**, 10 (5): 144-152.

Kummatid, Achara & Markrat, Munlika. (2016). Using the Systematic Review to Provide a Complete Summary on a Research Question in Evidence-Based Practice: A 3-Step Method (การทบทวนวรรณกรรมอย่างเป็นระบบ: วิธีการปฏิบัติทีละขั้นตอน). **The Southern College Network Journal of Nursing and Public Health**, 3 (3): 246-259.

Maair, Kritsaya & Fangjai, Kritsana. (2018). The Critical Factors to Success of Startup Business in Thailand (ปัจจัยสู่ความสำเร็จของวิสาหกิจเริ่มต้น (สตาร์ทอัพ) ในประเทศไทย). **Payap qUniversity Journal**, 28 (2): 143-158.

Nawngerndee, Adtachai. (2021). Creative Leadership Model in the 21st Century (รูปแบบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ในศตวรรษที่ 21). **Journal of Humanities and Social Sciences Mahamakut Buddhist University Isan Campus**, 2 (1): 13-21.

Phodom, Kraiwit & Pornchaithawat, Kwanruedi. (2019). Key Success Factor of Software Startup (ปัจจัยแห่งความสำเร็จของธุรกิจซอฟต์แวร์สตาร์ทอัพ). **Journal of Management and Marketing, Rajamangala University of Technology Thanyaburi**, 6 (2): 161-174.

Phungphol, Wilai & Sungrugsa, Narin. (2018). Decode Startup Business Entrepreneurial Management in Thailand 4.0 (ถอดรหัสการประกอบการธุรกิจสตาร์ทอัพของไทยยุค 4.0). **Dusit Thani College Journal**, 12 (3): 329-348.

Potjanajaruwit, Pisit. (2019). The Business Performance Efficiency of Startup in Thailand (ประสิทธิภาพผลประกอบการของธุรกิจเกิดใหม่ Startup ในประเทศไทย). **Journal of the Association of Researchers**, 24 (1): 99-111.

Razavi, Seyed Hadi & Attarnezhad, Omid. (2013). Management of Organizational Innovation. **International Journal of Business and Social Science**, 4 (1): 226-232.

Roongsangjun, Tunyaluk. (2018). Preparedness for the 4th renovation of Thai Labor (การรับมือกับการเปลี่ยนแปลงในยุค 4.0 ของแรงงานไทย). **Journal of Social Work**, 26 (2): 172-204.

Rukhamate, Pharkphoom. (2018). An Appropriate Ecosystem for Startup Foundation and Retention: A Synthesis of Population Ecology Theory and Business Ecosystem Metaphor (ระบบนิเวศที่เหมาะสมสำหรับการเกิดและดำรงอยู่ของ Startup: การผสมผสาน ทฤษฎีนิเวศวิทยาประชากร และการอุปมาอุปไมยด้วยระบบนิเวศทางธุรกิจ). **Journal of Public and Private Management**, 25 (2): 41-64.

Sadangharn, Pornrat. (2021). The Success of Start-up Business at the Eastern Economic Corridor (ความสำเร็จในการประกอบธุรกิจสตาร์ทอัพในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก). **Business Review Journal**, 13 (2): 62-75.

Songkham, Wanpen, Srisupan, Wichit & Suthakorn, Weeraporn. (2019). Tools for Assessment of the Quality of Work Life in Thai Workforce Context: A Scoping Review (เครื่องมือประเมินคุณภาพชีวิตการทำงานที่ใช้ในบริบทคนทำงานไทย: การทบทวนวรรณกรรมอย่างเป็นระบบแบบมีขอบเขต). **The Journal of Faculty of Nursing Burapha University**, 27 (2): 93-103.

Thuetham, Supparkhorn. (2021). The Characteristics of Leaders with Management Formal Organization (คุณลักษณะผู้นำกับการบริหารองค์การแบบเป็นทางการ). **Journal of Humanities and Social Sciences Mahamakut Buddhist University Isan Campus**, 2 (1): 59-68.

Tresirichod, Teetut & Chienwattanasook, Krisada. (2021). The Design Thinking Applied to Innovative Startup: Models and Case Studies (การประยุกต์ใช้หลักการคิดเชิงออกแบบกับธุรกิจนวัตกรรมเกิดใหม่: รูปแบบและกรณีศึกษา). **Journal of Management Science Review**, 23 (2): 295-308.

Tungsawat, Suwattana. (2018). Leadership Compositions for Thailand 4.0 Concept in the Viewpoint of Management in Local Government Administration, Business and Industrial Organizations in Nakhon Ratchasima Province (องค์ประกอบภาวะผู้นำ ตามแนวคิดไทยแลนด์ 4.0 ในมุมมองของผู้บริหารองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น องค์การในภาคธุรกิจ และอุตสาหกรรม จังหวัดนครราชสีมา). **Suranaree Journal of Social Science**, 12 (2): 128-139.

Thiel, Peter. (2014). **Zero to One**. United States: Crown Business.

Van Kaam, Adrian. (1966). **Existential Foundation of Psychology**. Pittsburgh: Duquesne University Press.

Wulandari, Ariani Dwi & Subriadi, Apol Pribadi. (2022). Preparing the Startup Ecosystem for Building a New Startup Business During Pandemic: A Systematic Literature Review. **International Journal of Electronic Commerce Studies**, 13 (1): 137-160.

Zhao, Alex & Ren, Yuanwu. (2022). The Efficacy of Leadership on Success of a Startup. **Advances in Economics, Business and Management Research**, 652: 302-310.

Ziakis, Christos, Vlachopoulou, Maro & Petridis, Konstantinos. (2022). Start-Up Ecosystem (StUpEco): A Conceptual Framework and Empirical Research. **Journal of Open Innovation: Technology, Market, and Complexity**, 8 (35): 1-29.